

### สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "กระบวนการเสริมสร้างและการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี : กรณีศึกษาในศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) เมืองพัทยา จ.ชลบุรี" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรีที่มารับบริการใน ศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) ศึกษากระบวนการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี และเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเสริมสร้างและการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรีที่อยู่ใน ธุรกิจบริการทางเพศ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaire) และกรณีศึกษา เพิ่มเติมจากสตรีที่เคยผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจอีก 2 คน ประชากรในการศึกษา คือ กลุ่มสตรีที่กำลังใช้บริการจากศูนย์ธารชีวิต จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 หลังจากเก็บ รวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้นำมาตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ในการคำนวณ สถิติที่ใช้ใน กรณีศึกษาครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วย F-test รวมทั้ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยผลการศึกษาครอบคลุมประเด็นหลักต่างๆ คือ ข้อมูลทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่จัดในรูปแบบของการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบริการต่างๆ รวมทั้งการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี โดยแต่ละประเด็นสามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้

#### สรุปผลการศึกษา

##### 1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสตรี เพื่อให้เห็นภาพรวมของกลุ่มสตรีที่ศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยได้นำ ข้อมูลที่มีคะแนนสูงสุด ในแต่ละข้อมาประมวลให้เห็นลักษณะทั่วไปของกลุ่มสตรีที่ศึกษาดังนี้

กลุ่มสตรีที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษา โดยมีรายได้ระหว่าง 2,001 - 5,000 บาท ส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่กับชาวต่างชาติแบบชั่วคราว

ระยะเวลาที่อยู่ในอาชีพมากกว่า 12 เดือน และระยะเวลาที่กลุ่มสตรีมาใช้บริการจากทางศูนย์ธารชีวิตอยู่ในช่วงระหว่าง 1 - 3 เดือน ส่วนใหญ่กลุ่มสตรีมาเรียนภาษาไทย/อังกฤษ/เยอรมัน รองลงมาเรียนคอมพิวเตอร์ และเสริมสวย ตามลำดับ

## 2. กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

จากการศึกษากระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่จัดในรูปแบบการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบริการต่างๆ ที่ทางศูนย์ธารชีวิตได้จัดบริการให้กับสตรี

ผลการศึกษารูปแบบทั้ง 3 ด้านนั้น พบว่า กลุ่มสตรีมีความพอใจในการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เป็นอันดับแรก ซึ่งการสนับสนุนทางด้านอารมณ์นั้น พิจารณาในการได้รับการยอมรับมากที่สุด รองลงมาเป็นการได้รับความเอาใจใส่ และการได้รับกำลังใจ อันดับที่สองคือการสนับสนุนทางด้านบริการต่างๆ ซึ่งการสนับสนุนทางด้านบริการต่างๆ นั้น พิจารณาในการได้รับจากกิจกรรมประจำเดือนมากที่สุด รองลงมาเป็นการบริการในด้านการเรียนการสอนภาษา และวิชาชีพ และการได้รับคำปรึกษา ตามลำดับ ส่วนลำดับที่สาม คือ การได้รับการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารนั้น พิจารณาจากการได้รับความรู้ด้านสุขภาพมากที่สุด รองลงมาเป็นการได้รับความรู้ด้านภาษา การได้รับความรู้ด้านวิชาชีพ และการได้รับความรู้ในการไปอยู่/ทำงานในต่างประเทศ ตามลำดับ

## 3. การเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี

ผลการศึกษาถึงการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี ผู้ศึกษาได้แบ่งการเกิดพลังอำนาจในตนเองไว้เป็น 6 ด้าน คือ ความสามารถในการเผชิญปัญหาในการเข้าสังคม/กลุ่ม ความสามารถในการเผชิญปัญหาด้านสุขภาพ ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในด้านเศรษฐกิจ ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในด้านการตัดสินใจ ทักษะที่ดีต่อตนเอง และการมีทักษะในวิชาชีพ ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า กลุ่มสตรีได้เกิดพลังอำนาจในตนเองทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาตามลำดับการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรีจากมากไปหาน้อย พบว่า กลุ่มสตรีได้เกิดพลังอำนาจในตนเอง ในด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองมากที่สุด ซึ่งมีการเกิดอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความเห็นด้วยต่อการพัฒนาสตรีให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพอื่นๆ ที่ดีกว่างานบริการทางเพศ

การเกิดพลังอำนาจในตนเองรองลงมา ในด้านความสามารถในการเผชิญปัญหาด้านสุขภาพ ซึ่งอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อต่างๆ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ ไอ วี/เอดส์

อันดับที่สามของการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี ในด้านการมีความสามารถในการเผชิญปัญหาการเข้าสังคม/กลุ่ม ที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่ามีการคิดถึงสิ่งที่ดีๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต มากที่สุด

อันดับที่สี่ของการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี เป็นด้านการมีทักษะในวิชาชีพที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่ได้มีการทบทวน และวางแผนในการทำงานมากที่สุด

อันดับที่ห้าของการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี เป็นการพึ่งพาตนเองในการตัดสินใจ ที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อการตัดสินใจถึงแม้จะผิดหรือถูกก็ตาม มากที่สุด

อันดับสุดท้ายของการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี เป็นด้านการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า พร้อมทั้งจะเริ่มต้นใหม่เมื่อพบกับความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ มากที่สุด

#### 4. การศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปร

ในการศึกษาความแตกต่างของตัวแปรที่ได้ศึกษา ระหว่างข้อมูลทั่วไป ด้านอายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาในอาชีพ ระยะเวลาในการไปใช้บริการจากทางศูนย์ธารชีวิต กับการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี พบว่า

กลุ่มสตรีที่มีอายุแตกต่างกัน จะเกิดพลังอำนาจในตนเองที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มสตรีที่มีอายุ > 50 ปี จะเกิดพลังอำนาจมากที่สุด และกลุ่มสตรีที่มีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี มีการเกิดพลังอำนาจในตนเองน้อยที่สุด

นอกจากนั้นยังพบว่า การที่สตรีมีระยะเวลาในอาชีพที่แตกต่างกัน จะเกิดพลังอำนาจที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มสตรีที่มีระยะเวลาในอาชีพระหว่าง 1-3 เดือน จะเกิดพลังอำนาจมากที่สุด ส่วนกลุ่มสตรีที่อยู่ในอาชีพระหว่าง 4-6 เดือน เกิดพลังอำนาจในตนเองน้อยที่สุด

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรีที่อยู่ในธุรกิจการท่องเที่ยวทางเพศกับกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่จัดในรูปการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบริการต่างๆ ผลการศึกษามีดังนี้คือ

การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ( $P < 0.001$ ) ( $r = 0.3804^{***}$ )

การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ( $P < 0.001$ ) ( $r = 0.4266^{***}$ )

การสนับสนุนทางด้านบริการต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ( $P < 0.001$ ) ( $r = 0.4013^{***}$ )

#### ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการวิจัย กระบวนการเสริมสร้างและการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรีกรณีศึกษา ในศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) พัทยา จ.ชลบุรี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ในด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ รายได้ อาชีพ ระยะเวลาในอาชีพ และระยะเวลาที่ใช้บริการ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ และเมื่อดูภาพรวมของปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน อายุ และระยะเวลาในอาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้าน การศึกษารายได้ อาชีพ และระยะเวลาที่ใช้บริการในศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี เมื่อพิจารณาในภาพรวมของ กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่จัดอยู่ในรูปการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบริการต่างๆ นั้น มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดพลังอำนาจในตนเองของสตรี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

#### ระดับนโยบาย

1. ทางศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำปรึกษาแก่สตรีที่อยู่ในงานบริการทางเพศ โดยการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ อาทิเช่น ปัญหาการดำเนินชีวิตการปรับตัวในชีวิตคู่ในความต่างทางวัฒนธรรม ปัญหาสุขภาพ เป็นต้น

2. ให้ทางศูนย์ธารชีวิตพัฒนารูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สตรี โดยเฉพาะในเรื่อง การเฝ้าระวังในการถูกล่อลวงไปขายบริการทางเพศในต่างประเทศ การค้ามนุษย์ การไปอยู่/ทำงานในต่างประเทศ สิทธิสตรี และการป้องกันตนเองจากการถูกเอาเปรียบในทุกรูปแบบ รวมทั้ง การรู้จักตนเอง การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และ เอช ไอ วี/เอดส์

3. ทางศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) ควรมีการติดตาม และประเมินสตรีที่เคยผ่านการใช้บริการจากทางศูนย์ฯ มาแล้ว เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการนำมาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมใน กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสตรี

### ระดับปฏิบัติ

1. สนับสนุนให้สตรีได้ตระหนักในเรื่องการออมเงิน และการเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพ และการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการพึ่งพาตนเองหลังจากที่ไม่มีชาวต่างชาติช่วยเหลือแล้ว โดยไม่ หวนกลับไปสู่อาชีพขายบริการทางเพศอีก

2. ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ธารชีวิตเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษา และจัดกิจกรรมที่เหมาะสม แก่สตรีที่อายุน้อยกว่า 35 ปี เพราะเป็นช่วงอายุที่เกิดพลังอำนาจในตนเองน้อย

3. สนับสนุนให้สตรีได้ไปตรวจเลือด และตรวจสุขภาพเป็นประจำ รวมทั้งรู้จักวิธีการ ป้องกันตนเองจากการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอช ไอ วี/เอดส์

### ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี สตรีที่มาใช้บริการจากทางศูนย์ธารชีวิต (เพื่อสตรี) เท่านั้น ดังนั้นถ้ามีการศึกษาเพิ่มเติม ขอเสนอให้มีการศึกษาเพื่อหารูปแบบการพัฒนา กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ที่เข้าสู่อาชีพการบริการทางเพศ และการสร้างเครือข่าย ของสตรีโดยเฉพาะผู้ที่เข้าสู่อาชีพนี้ที่อายุน้อยและมีการศึกษาดี รวมทั้งแนวทางป้องกันมิให้สตรี เข้าสู่อาชีพการบริการทางเพศ